Ч. 153 (11.121). Львів, четвер 14. липня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сумерк одної нації.

Львів, 12. липня 1927.

Одна з нинішних т. зв. державпобідниць і одна з диктаторок у повоєнній міжнародній політиці, а саме Франція, хоч сильна економічно і політично, має свою дуже слабу сторінку, до тої міри слабу, що навіває нею важкі думи на всіх далекозорих і розумних синів нації як політиків так учених, як поетів так звичайних смертельних французьких патріотів. Що є цею Ахілевою пятою Франції і французької нації? — Її депопуляція, що росте з дня на день і що віщує недвозначно повільне вимирання французьк. племени.

Для бистрозорих французів нині не є найважнішою справою німецько-французькі рахунки чи італійсько-французьке напруження, бо це справи, які мають проминаючий характер, хоч що правда можуть вони мати посередньо або й безпосередньо немалий вплив навіть на приспішення того страшного процесу вимирання. Та сам процес не є проминаючим. Тут треба провідним духам нації щойно думати над тим, якби цей процес припинити і якби його відвернути. Очевидно, що кожний француз не любить про ту справу говорити, не любить і думати про неї.

Це страхіття старається забути, ведучи інтензивне громадське, політичне чи мистецьке життя, переживаючи живо всі його калейдоскопічні хвилі зі світлами й тінями, переживаючи і заабсорбовуючи свої змисли і почування усякими сензаціями від Ляндрі почавши а на Доде скінчивши. А доволі таких сензацій дає сам Париж для усіх французів. Та попри те все процес вимирання посувається все вперід. Одначе є там всетаки державні установи і уряди, що прояви того процесу точно нотують і навіть їх публікують. Кожного кварталу публікує уряд статистичні дані про рух населення. Ось недавно появилися дані за першу четвертину цього року. Отже мова тих опублікованих цифр є дійсно жахлива. За три перших місяці втратила Франція 32.252 душ населення. В тойже час число народин у 1926 р. було вище від числа смерти у цілій Франції всього на 9.091. Замітне також те, що за три перших місяці не тільки число народин значно зменшилося, але збільшилася також і смертність. В минулому році за такий самий час померло 186.376 людей, а цього року за перших три місяці вмерло 221.827 людей, тобто на 36 тисяч більше. Смертність дітей до 1 року збільшилася в тому самому періоді порівнуючи з попереднім роком на 2 і пів тисячі.

Якщо Франція усунулаб одного дня всіх чужинців, переважно еміґрантів ці цифри вийшлиб ще страшніщі, бо серед численних сотень тисяч чужинців є плодовиті італійці, еспанці та славяни. Якби хотів пошукати в Европі за другим аналогічним випадком вимирання народу, то не найшов би його ніде. Ще одна повоєнна Австрія страдає депопуляцією, але зі зовсім інших причин. Віденська управа міста опублікувала останніми часами матеріяли про рух населення на 1926 рік. З цього видно, що за останніх чотири роки число народин в Австрії зменшилося на 25 відсотків. Одначе рівнобіжно з тим помітне, напр., у Відні дуже цікаве явище, а саме: в той час, коли сильно зменшується абсолютне число народин, рівночасно дуже побільшується число несупружих народин. В 1922 р. було у Відні 30.444 народин, а з них 4.904 позасопружих. Кожна шеста дитина була неправого ложа. В 1926 р. число народин зменшилося до 23.078, а скількість позасупружих дітей піднялася до 5.007.

Усі ці суперечности і неправильности у руху населення містять у собі без сумніву завязки дуже поважних політичних ускладнень. Щож до Австрії, то всі ці аномалії вказують на неприродний дивогляд, витворений штучно т. зв. державами-побідницями у формі держави з цілком неприродним уложенням та розльокуванням населення на території того краю, де сама столиця містить третину населення держави. Коли там ті відносини зміняться, а зміняться напевно, то зміниться все інше. Зрештою сумерк віденців не означає ще вимирання німців.

Не те з Францією! Над нею вагонить це явище немов якесь фатум. Тоді, коли бачимо надмір населення в Німеччині, і дуже гостро відчутний ще більший надмір у Італії, то Франція серед тих двох сусідів під тим оглядом нидіє. Італійський фашизм від спроб над розвязанням проблеми розміщення надміру населення дійшов до специяльної концепції міжнародньої політики і своєрідного фашистівського імперіялізму. Нині не улягає ніякому сумніву, що це стало головною причиною італійсько-французького напруження. Італія пригадує під тим оглядом іншу далеку азійську країну, що теж задихується від надміру населення, а саме Японію з її американсько-японським напруженням, що має ту саму причину. Бож Америка має ще подостатком місця для нових поселенців, але Японців до себе не впускає.

Цілий світ стає для людського роду щораз то тіснішим та вужчим. І коли великий капітал кожної великодержави прямує до так сказатиб економічного імперіялізму, то держави, богаті не капіталом, а людським матеріялом прямують до — назвім його — демографічного імперіялізму. Їх головна ціль розмістити надмір свого населення і опанувати в тій цили якнайбільше нової переважно чужої території.

Очевидно, що недалека та доба, коли на порядку історії стане велика проблема вирівнування та перерозміщування населення на цілій земській кулі. Воно мусить прийти з усією своєю складністю та труднощами і спричинить цілком новий поділ земних територій, та розложених на них державних границь. В такій добі незавидне буде положення вимираючої французької нації та її території. Бо її зможуть посісти ті, що матимуть життєву силу та волю до життя, а не анемічні та вигибаючі племена, що не матимуть сили оборонити своєї території. Якщо французи не припинять якимсь чином теперішнього процесу вигибання нації, то очевидно, в добу „демографічного" імперіялізму щезнуть з лиця землі.

За український театр у Львові.

Огляд діяльности в справі будови нашого національного театру у Львові.

Справа будови нашого театру у Львові, що живо інтересувала українське громадянство перед війною, відновилася в останньому часі запитами про те, що діється з зібраними фондами, як також замітками на цю тему. Тому Комітет будови нашого театру у Львові вирішив на останньому засіданні під проводом голови д-ра Костя Левицького подати до прилюдного відома огляд діяльности в справі будови українського театру у Львові, сподіючися, що тим способом краще причиниться до обективного прояснення справи в українськім громадянстві.

I.

Почин до будови народнього театру у Львові (1886).

Почин до збирання фонду на будову українського театру у Львові дали галицькі українці, складаючи свої датки на отсю ціль в Т-ві „Просвіта" у Львові, почавши від року 1886, себто від часу, як Руський Народний Інститут „Народний Дім" у Львові відмовився відступати салю „Народного Дому" на представлення (вистави) нашого театру, що був тоді під управою Т-ва „Руська Бесіда" у Львові. Отся подія заставила наше громадянство призадуматися над потребою будови нового Народнього Дому, в котрім могли би мати приміщення наш театр і наші товариства. За цею думкою почали від березня 1886 р. впливати до Т-ва „Просвіта" у Львові жертви (датки) на будову дому „Просвіти".

Щоб не допустити до непорозумінь, Головний Виділ Товариства „Просвіта" розділив з кінцем 1889 р. зібрані до того часу фонди на дві части, по заявленій волі жертводавців: одну на дім Т-ва „Просвіта" у Львові (який опісля купило Товариство в р. 1895), другу на фонд будови народнього українського театру у Львові.

З кінцем 1892 р. стан фонду на будову нашого театру виносив квоту 3.500 ав. зол., що була переховувана в Товаристві „Просвіта" у Львові. До зложення отсього первісного фонду найбільше причинилися: родина Ясеницьких, віденські богослови і доходи з концертів академічної молоді.

II.

Перший комітет до збирання фондів на будову театру (1893).

З метою розвинення ширшої діяльности для зібрання фондів на будову театру скликали товариства „Просвіта" і „Руська Бесіда" у Львові нараду львівських українців, що відбулася в дні 8. грудня 1892 р. На цій нараді вибрано адміністраційний комітет з 15 членів до ведення справ будови українського театру, чгл до зібрання фондів на будову театру. Вибрані члени отсього комітету будови народнього театру уконституувалися в дні 10. січня 1893 р., вибираючи головою комітету о. радника Василя Ільницького, заступником голови радника Теофіля Мандичевського, скарбником ст. радника Теофіля Бережницького, контрольором о. катехита Олексія Торонського, секретарем д-ра Костя Левицького. Той комітет розвинув успішну діяльність, бо з кінцем 1898 р. стан фонду будови театру виносив уже квоту: 28.417 зол. ав. 60 кр.

У 1899 р. оснувалося „Українсько-Руське Драматичне Т-во ім. Івана Котляревського" у Львові, за ініціятивою Володимира Лаврівського, що поклало собі за ціль: збирати фонди на будову театру, видавати драматичну бібліотеку, уладжувати театральні вистави і т. ін.

Таким чином справами нашого театру занялися три установи: Товариство „Просвіта" у Львові, що переховувало зібраний фонд на будову театру; Т-во „Руська Бесіда" у Львові, що вело артистично-адміністраційну управу народнього театру, покищо вандрівного і Драматичне Т-во ім. Івана Котляревського у Львові, що začало далі збирати фонди на будову українського театру у Львові.

Користаючи з нагоди, приступило Т-во „Просвіта" дня 11. липня 1901 р. до купна старої реальности при вул. Підвалля ч. 7 у Львові за ціну 90.000 ав. кор. на ціль будови театру, на що вжило фонду, який мало у своїм перехованню.

III.

Краєвий комітет будови театру у Львові (1903).

Відчуваючи щораз більше потребу постійного театру в столиці краю, що мав би стати підоймою розвою українського драматичного мистецтва й бажаючи якнайскорше здійснити отсе домагання — за почином д-ра Евгена Олесницького основано в місяці червні 1903 р. одинокий краєвий комітет будови націон. українського театру у Львові. Отсей комітет уконституувався, вибираючи головою д-ра Костя Левицького, першим заступником голови д-ра Евгена Олесницького, другим заступником голови Володимира Шухевича, касієром о. Олександра Темницького, контрольором Петра Огоновського, дорадниками технічними: Сильвестра Гавришкевича, Івана Левинського і Василя Нагірного, дорадниками правними: д-ра Костя Левицького, д-ра Миколу Шухевича і д-ра Ст. Федака, секретарем д-ра Михайла Коцюбу.

Цей комітет купив дня 1. серпня 1903 р. реальність на стоці вулиць Сикстуської і Льва Сапіги у Львові за ціну купна-продажі в квоті 280.000 ав. корон, уважаючи наріжний грунт тої реальности за найбільше відповідне місце під будову театру. На покриття тої ціни купна-продажі зложилися: ціна старої реальности при вул. Підвалля ч. 7 у Львові, котру відкупило Т-во взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові; залізний фонд Т-ва „Руська Бесіда" у Львові, як Івана Котляревського у Львові, зібрані а також жертви (датки).

краю повітовими комітетами і датки безпосередньо вплиmаючі на будову театру.

Право власности закупленої реальности заітабульовано тимчасово на річ Т-ва „Просвіта" у Львові, котре зобовязалося зізнати кожного часу правний акт до перенесення права власности тої реальности в хосен тої фундаційної установи, якій краєвий комітет національного українського театру у Львові передасть управу цього театру.

В місяці серпні 1903 р., коли приступлено до купна реальности за стоці вул. Сикстуської і Льва Сапіги, на котрій мав стануги наш театр, комітет будови театру продав „Дністрові" реальність при вул. Підвалля ч. 7 за квоту 96.660 ав. кор., з котрої по потрученні гіпотечних довгів вплинуло готівкою до фонду будови театру 72.212 ав. кор. 40 сот. Опісля „Просвіта" зложила решту зібраних датків у квоті 653 ав. кор. 48 сот, „Руська Бесіда" дала з залізного фонду 3.000 кор. заставними листами, то значить готівкою 2.980 кор. 40 сот., а Т-во ім. Івана Котляревського квоту 6.113 кор. 69 сот. Отже разом на виплату ціни купна було 81.959 кор. 97 сот.

В роках 1903, 1904 і 1905 вплинули дальші датки в квоті: 59.665 кор. 65 сот., що виказало в році 1905 загальну суму приходу в квоті 141.625 кор. 62 сот., а недобір на заплату оставшої ціни-купна за набуту реальність під будову театру покрили тимчасово члени комітету будови театру особистими позичками.

Вкінці з відпродажі злишних парцель заплачено цілу ціну купна реальности і в р. 1913 остала надвишка в сумі 92.601 кор. 82 сот. на будову театру.

(Кінець буде.)

Д-р Кость Левицький.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

За море — за хлібом.

З корабля „Десна".

Leixois, Портуґалія.

Богато наших земляків їде за море шукати долі. Ідуть і бувалі люди, що бували вже в Канаді чи Сполучених Державах один раз і більше, а деякі їдуть уперше.

Ідуть трьома групами; одні від других осторонь.

Горе землякам нашим: люди із Закарпатської України на чеський лад калічать свою мову або й по мадярськи між собою балакають. Їх 10. Вони вперше їдуть на чужину, до Аргентини, шукати долі та заробітків.

Ідуть гнані чеськими осадниками та визиском „з нашої несвоєї" землі за океан.

Другі дві групи йдуть з Польщі: Галичани та Волиняки.

Перші, це переважно вхожалі люди, що бували в Канаді або Північній Америці вже й нераз. Тепер не пускають туди, то вони їдуть до Арґентини. Чуємо їхню гутірку — питаємося, що то за люди, а вони соромляться себе... Гірко і болюче чути це по усіх наших жертвах та ранах. І аж після довшої розмови кажуть, що „русини", а лише деякі що... українці. Тяжко про це говорити, соромно...

„Третя група: Волиняки — їде до Бразилії. Вони продали все та їдуть на нові землі, купивши собі заочно в Сан-Павльо по 24 гект. землі. Вони називаються „рускими". Тяжко стає по тих говірках.

Перші тримаються купи з мадярами та словаками, другі з поляками, треті з Литвинами та білорусинами.

Поруч їдуть жиди в більшій масі ніж українці. Їдуть з Польщі, Румунії, Латвії, Естонії, Литви, Рад. України та Палестини і усі тримаються купи, всі боронять спільно своїх інтересів. Їде їх кількасот родин і всі до Бразилії та Арґентини.

Не дивуюся, що вони їдуть з Польщі та Румунії, або із сумежних республик, а дивно, що їдуть вони з України. Старші та солідніші кажуть, що ще богато поїде, тисячі поїдуть, усі ті, яким удалось заробити на рад-владі або ті, що не все втратили за її панування. Чому їдуть? Війна буде, біда буде, погроми будуть, — це вони на своїй мові так один другому переказують; на запитання постороннього чоловіка кажуть, що їдуть у гостину до родичів.

Дивне, що рад.влада, що не дає майже нікому дозволів на виїзд, так легко в такій скількости видає дозвіл на виселення жидам до Америки та Палестини.

Спеціяльно до Палестини дуже легко та охоче дає влада такі дозволи. По їх оповіданнях такі дозволи дають тисячам родин. Богато з них використали ці дозволи, поїхали до Палестини, заміняли там пашпорти на англійські та їдуть тепер з Палестини до Америки.

Старі палестинські осадники-жиди теж кидають Палестину. „Нічого там робити, каже старий харківський купець шукати щастя в Америці. А молодь, що покінчила або й недокінчила рад. гімназії на Україні, що рішає світові та українські проблеми з вульгарною радянською легкістю: „Українцям зле на Україні через український шовінізм". Коли справа заходить про Палестину, — з блискучими очима, з молодим захопленням оповідають про свою кольонізацію, про богацтво новопобудованих міст, хвалять доходячи до абсурду свою каменисту землю, з захопленням оповідають, що тепер вже араби не страшні їм, бо їхні жидівські осади озброєні кулеметами, що їм видали англійці, що їх вже часто густо бояться араби, а не навпаки.

Стає неприємно чути від комуніста одночасно щирого жидівського патріота оповідання про арабські погроми. Але в масі вони стримані: старші зараз-же їх стримують осаджують: „не невигідно оповідати!"... А на запит чому вони так кричать та протестують проти жидівських погромів, та з такою радістю оповідають про погроми арабів, висвітлюють вони, цілком як російські чорносотенці: „араби — це дикуни, це підлий, хитрий, шахрайський розбишацький нарід". Несамохіть приходить думка: недай Боже попасти комусь меншістю у жидівську державу.

Краще з цими комуністами з перед 1926 р., а тепер національ-патріотами (і комуністами, коли це торкнеться сходу) не зустрічатися, бо й ніколи не бувши антисемітом можна ним стати.

Закінчу про них словами:

„Палестина це рай". Але-ж вони лавою їдуть з раю до Америки?... Чому?...

Ще дещо про їх побут: розмовляють вони всі майже на 4 мовах: гебрайській, арабській, жидівській (жарґон) та російській. Часто і на анґлійській та французькій. Ті, що народжені в Палестині на гебрайській, арабській, жидівській та англійській.

Між масою своїх дуже красних пісень мають вони і наші, напр. співають наголос: „Тече річка невеличка з вишневого саду"... Пісню, що і змістом своїм теж до нашої подібна. Висловлюють відважну думку, що вони її до нас занесли, а не в нас випозичили або попросту взяли, не питаючись. Корабельне Товариство *Royal Mail Compagny* гордиться тим, що всюди де треба й де не треба красуються у неї написи на жидівській мові, тоді, як мова народів, що постачають їм значний контінгент пасажирів, ніколи не знаходить місця в обявах та оголошеннях. У тому числі є й наша. Нашим подорожнім требаб собі вишукати іншу корабельну лінію, яка ставилась би до наших подорожніх з більшою пошаною, або бодай (при нашій скромности) не гірше ніж до інших.

С. Степ.

Виборчі вислідн.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Громадські вибори в повному розгарі. Населення бере дуже живу участь у виборах. Де є бодай кількох Поляків, там наказані комісарі з розмислом роблять неправильности, щоби при евентуальній нашій виграній мати підставу до внесення протестів. З відбутих виборів маємо вже такі відомости: *Яблонів:* Створено безпотрібно компроміс, висліди якого Поляки дістали 22 мандати на 26 наших, внесено протест. *Нижбірок старий:* Побідила вповні українська лista; не вибрано ні одного поляка. *Коцюбинці великі:* Вибрано 20 українців і 20 поляків, завдяки махінаціям наказаного війта. Проти виборів у 4-ому колі внесено протест. *Оришківці:* Поляки викликавши підчас виборів у ІІ. колі війта з виборчого льокалю, напали на виборчу урну і вкинули своїх кільканацять карток: в той спосіб здобули двома голосами ціле коло. Внесено протест. *Шидлівці:* Була виставлена проти нашої хрунівсько-польська лista. Завдяки сильній участи у виборах жінок наша лista у всіх колах побідила. *Товстеньке:* Поляки, бачучи, що не перейдуть ні в одному колі,, бійкою не допустили до переведення голосування. Нові вибори назначено до староства на 12. липня. *Крогулець:* Перейшла у всіх колах наша лista проти лista пітних радних і поляків. *Копичинці, місто:* Вийшло радними 17 українців, 11 жидів і 16 поляків.

МИКУЛИНЕЧЧИНА.

1) *Микулинці:* І. коло 6 поляків; українці і часть жидів участи у голосуванні в тім колі зовсім не брали і своїх кандидатів з уваги на безвиглядність не ставили; II. коло вибрало 8 жидів; III. коло 3 українців і 5 жидів; IV. коло 2 українців 1 поляка і 5 жидів. З українців вибрані радними: адв. д-р Роман Слюзар, о. Евген Кароль, Іван Абрагамовський, Михайло Гречковський і Йосиф Шкамбара. Українці йшли до виборів у компромісі з сіоністами. 2) *Заставе:* на 24 радних вибрано 11 українців і 13 поляків. *Зеленківка:* на 24 радних вибрано 22 українців і 2 поляків. 4) *Лапичин:* на 24 радних вибрано 12 українців і 12 поляків. 5) *Конопківка:* на 16 радних вибрано 2 українців, 2 німців і 12 поляків. Українці були в компромісі з німцями. 6) *Лучка:* на 24 радних вибрано 12 українців і 12 поляків. 7) *Кривки:* на 16 радних вибрано 10 українців і 6 поляків. 8) *Лука Велика:* на 24 радних вибрано 22 українців і 2 поляків. 9) *Воля Мазовецька:* на 24 радних вибрано

К. АНИЩЕНКО. 5

МИРОНОСНИЦІ.

(Продовження.)

Думаю собі: награбастали в заводі всякого добра, а удають бідну пролетарію. Це в нас у моді: куркульня як понадіває на себе всякі старі жупани та свити до двох усів. Старці та й годі. Але поглянеш такому старцеві на вид і бачиш — хитрує чоловік... чи себе дурить, чи других...

А на Саньці, — скажу тобі, голубонько, — горе горенне сидить і чорну пісню співає... Все-таки кажу:

— Чи не сором!... хтож не знає, що твій батько й чоловік возами сахар возили? Невже ти пошкодуєш батюшці якогось фунтика...

— Чоловіка в мене нема і батька не знаю. Олекса своє пропив, а квартирант вистроївся та й хоче мене за жінку брати... начеб то в прийми...

То ти, виходить, ще дівуєш? То тобі в мироносниці не можна...

— Ні, не дівка я... а — мати... — Наче затремтіла Санька, але твердо сказала: — покритка...

— Петрова полюбовниця! — трохи не вирвалось у мене, але думаю: тепер про все дізнаюсь.

— А дитина-ж де?

Одвернулась Санька. Вітер з ставу лиснув хвостиками санчиної хусточки й притулив їх до обличчя: ще чорніше здавалось воно... Схилила Санька голову — тихо каже:

— Ви — Петрова мати... Вас мені не боязно: оттут моя дитина...

Пучкою указала на лотоки. Я з нестями питаю:

— А чиє-ж воно?

І сама тремтю. В серці гадка: може, то моє онученятко погинуло...

— Це давня справа, мамо. Не сердьтесь, що я вас так величаю. Не знала я матери, а на серці й на язиці це слово живе — до вас воно вирвалось із серця... Пробачте... Кажу вам, давня це справа — до війни було. Породила і втопила. І от сім год мучить мене совість...

— То чиє-ж воно було?

— Олексине.

— Тю! На твою голову! Од рідного батька?...

— Не батько він мені, а так... Поки він в люди не вийшов, жили — аби день до вечора. А оце, як в раду його обрали, насівся: заміж за лапацона, такого-ж пяницю, як і сам Олекса. Всім людям, мамо, прийшла воля, у всіх є захист і порада, тільки в мене немає. Одхожу в мироносницях, серце своє заспокою і піду до Києва...

Якраз задзвонили до вечірні...

— Благословить Господь твою стежку, моя дитино... Підемо до вечерні...

— Ні, мамо, треба додому: буде Олекса бити, як загаюсь...

Оттака-то була друга мироносниця.. А третьою була ти, а четвертою я...

IV.

Цей год пізно почалось в заводі „проізводство" і затяглось аж до весни... Лісовою стежкою, під хуторськими шляхами, йшли люди „на зміну". В кущах чувся гомін чоловіків, вигуки та сміх дівочий. Там-тут із-за дерев майне червоненька хустина або білий рушник на плечах робітника. За лісом, на роздолі тягнеться ціла валка і зникає за ясеновськими ярами. Під заводом, коло темника, якісь-то купи в степу: там полють буряки...

Поблизу, в кущах, шугнула дітвора.

Вівдя й Ониська насторожились... Але й гомін заводчан і дитяча біганина ущухли. По горі над лісом посвистував вітрець; внизу, в ставу, в срібній купелі плюскалось сонце, а за ставом, на городах, виспівувала чиясь дівка... Та на горбак крутились вітряки...

Ониська заспокоєно сказала — Нікого...

Вівдя тихо-сумно прошепотіла: — Яка-ж ти страшна, сестро...

Під очима у Ониськи були великі чорно-сині смуги; на одній щоці зашкарублювалась рана. Замісць очіпка на голові Ониська мала повязку з порваної сорочки; вишита зубчиками чохла лежала на сивому волоссі. В очах старої жінки застиг нелюдський жах... Тіло раз-у-раз здригувалось нервовою судорогою переляканої людини.

Вівдя одвернулась. Ониська поглядала навкруги — і зупинила погляд під темником... сказала:

— Колись і я полола і копала панські буряки... А тепер Оксанку послали — хай учиться займати рядки. Мала ще й дурна — з тра*). Одні голісінькі стіни зостались... Ой, горе-ж моє горе: по всіх світах ти ходило, а на мій двір завернуло...

— Угамуй, сестро, моє серце

— Ой, не вгамувати його, коли воно болить і дихати не дає...

Посеред посту скоїлось Ониськи лихо. Темної ночи віхали на двір кінні. Загупотіли на подвіря

— Одчиняй, тітко, хату. — Одчинила, каганець засвітила.

Денис — чоловік — під піччю спав, Оксана на полу, а кватирант лапацон на лаві...

Ввійшли гості: всі, як один — гицлі; лиць немає: чорними хусточками закрито, а для очей — дірочки. В руках: обрізани, рушниці та бомби.

— Де твій чоловік, бабо?

— В заводі.

— А це хто?

— Кватирант.

Іхній старший поклав на стіл бомбу, сказав до своєї команди:

— Забирать все. А з хазяйкою я буду балакати. От-що, бабо: ми знаємо, у тебе є десять фунтів золота. Коли грабували завод, твій чоловік розбив касу і гроші забрав собі. Щоб довго не патякати: де золото?

(Далі буде.)

*) Треба. Авт.

12 українців і 12 поляків. 10) *Сутків:* на 24 радних вибрано 17 українців і 7 поляків. 11) *Сенковичі:* на 24 радних вибрано 12 українців і 12 поляків. 12) *Козівка:* на 24 радних вибрано 18 українців і 6 поляків (усі з першого кола). 13) *Мишковичі:* на 24 радних 12 українців і 12 поляків. 14) *Прошова:* на 24 радних вибрано 12 українців і 12 поляків. Майже у всіх повищих селах поляки здобули І. коло, а деколи також II. Українці майже всюди здобули коло III. і IV.

ОТИНИЩИНА.

Дня 1., 2. і 3. липня відбулися громадські вибори в місті *Отинії* на основі компромісу з жидами. Вибрано у всіх чотирох колах 14 поляків, 17 жидів і 16 українців, а крім того одного німця, який буде йти солідарно з українцями, так, що тим чином українці будуть мати по праві 17 радних. По селах тутешнього повіту провадили головно молодші українці; старших людей мало. В селі *Угорниках* на підставі компромісу вибрано вже громадську раду, де війтом став поляк, а заступником українець; не село в більшости замешкале поляками.

БРІДЩИНА.

Склад ново вибраної гром. ради в *Черниці*, пов. Броди: 47 українців і 1 римокатолик (не поляк). Населення приблизно 2.000 душ, з того 20 проц. поляків і жидів. Вибори відбулися 23. червня ц. р. За українською лістою голосувало 504 виборців-українців, у тім поверх 60 латинників. Усіх наших голосів 84 проц. Поляки не сподівалися, щоб український виборчий комітет перевів так добре акцію і не приготовилися як слід, а в останній хвилі рішилися разом з жидами не голосувати, хоч були під читальнею. По скінченні виборів заступник наказного війта (поляк) вніс рекурс устно до комісії від поляків і жидів проти виборів (але не їх важности) без подання причин, а за ним один місцевий жидок-купець. Майже всі вибрані радні національно свідомі люди. З них 17 — партійні члени Національного Обєднання, 30, хоча не члени партії, але все йдуть по національній лінії, а 1 б. москвофіл, але підпорядковується загальній стихії, бо не є сель-роби.

В *Ліговиськах*, брідського повіту, вийшли до гром. ради самі українці. Поляки, бачучи себе в зникаючій меншости, здержалися від виборів і внесли протест.

ЩИРЕЧЧИНА.

В селі Красові коло Щирця панський захушник Сенько Гуменецький з лісничим Загачевським так покрутив виборами, що до гром. ради увійшло 12 хрунів і 4 поляків, хоч усіх поляків у селі є тільки 3, а четвертий це форналь з двора. Сенько Гуменецький, який зачисляє себе до сельробів, грозив свідомим українцям вибиттям вікон, а поляк-лісничий знова, що нікого до ліса не допустить і т. ін., якщо не будуть на хрунівсько-польсько-сельробську лісту голосувати. Учителька-полька Маєвська агітувала за сельробом Гуменецьким, бо він постарався, що в селі є чисто польська школа. В першім колі голосувало трьох поляків, два українці і два сельроби Олекса Книгинка й Іван Оговський, які віддали свої „пролетарські" голоси на поляків. При самім виборчім акті ділялися страшні надужиття. Свідомі українці внесли широко умотивований протест проти таких виборів.

ТУРЧАНЩИНА.

Боринця програла вибори перший раз від 34 літ, хоч станули до них около 90 проц. виборців, мужчин, жінок, парубків і дівок. Причиною були нечувані надужиття наказного комісаря, німця-кольоніста Иосифа Роллечка, що із своїм байратом і прибраними помічниками допускався розпучливих безправств, щоби здобути собі і своїм 4-те коло. І здобув, бо виборці, безсильні на його штучки, толеровані молоденьким практикантом із староства й урядуючою поліцією, забралися вкінці домів, щоби не наражуватися на дальші шахрайства. Ми вибрали ціле III. коло, а в I. і II. по одному нашому. Вносимо протест про уневажнення IV. кола, а окремо богато жалоб до суду, піддержаних свідками-очевидцями.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Сенат.

Зміна соймової ухвали про саморозвязання.

Варшава, 12. липня 1927.

Сенатська конституційна комісія радила вчора над ухваленою недавно соймом зміною конституції, що признає соймови право на саморозвязання. Над текстом соймової ухвали розвинулася обширна дискусія. Сенатор Кашніца (ХН) поставив внесення на відкинення пропонованих змін, а сенатор Туліє (ХД) поставив внесення на доповнення 26 статті конституції таким уступом: „Президент річипосполитої має до 14 днів розвязати сойм і сенат на основі одновзучних ухвал обох законодатних палат, принятих кожною з них більшістю законної скількости голосів. Внесення на розвязання сойму і сенату мусить бути підписане щонайменше третиною законної скількости послів і може бути піддане під голосування не скорше як сім днів по його зголошенні". Внесення сен. Туліє принято більшістю голосів з поправкою сен. Кашніци, щоби по словах: „обох законодатних палат" додати ще слова: „зібраних перший раз на основі теперішньої конституції", іншими словами, щоби правом саморозвязання користувалися виключно теперішні законодатні палати. Принятий сенатською комісією текст про саморозвязання законодатних палат треба таким чином уважати цілковитим провалом соймової ухвали.

Що буде зі соймом?

Варшава, 12. липня 1927.

У Варшаві появилися поголоски, що в половині липня прийде як не до розвязання сойму, то щонайменше до відложення сесії. Причиною цього останнього малоб бути те, що програма праць і сойму і сенату вже на вичерпанні. Крім того повисло над соймом марево нового конфлікту між ним і урядом. Уряд не акцептує самоуправних законів і не інтересується ними цілковито, бо досі ні разу не вислав ні на комісію ні на пленум сойму свого представника навіть для інформації. Сам конфлікт загостриться непомірно тоді, коли на пленум прийде справа анульовання пресового декрету, за чим уже заявилася правича комісія сойму. В найблищих днях має цею справою занятися рада міністрів. На вчорашньому засіданні ради міністрів справи розвязання сойму і сенату чи відсунення теперішньої сесії на пізніше ще не розглядали. У соймі ходять чутки, що уряд в найблищих днях прийме в тих справах остаточне рішення.

В конституційній комісії.

Варшава, 13. липня 1927.

Вчора радила конституційна комісія над проєктом зміни виборчої ординації до законодатних установ. Принятий субкомісією проєкт реферував посол Гломбінський. Він заявив між іншим, що опублікуваний протест жид. кола проти проєкту є щонайменше передчасний і нічим не узасаднений, бо з запропонованої ординації жиди можуть тільки скористати. Він особисто не є вдоволений тим проєктом, бо він компромісовий, а реферує його з обовязку. В дискусії пос. Н е д з я л к о в с ь к и й з ППС заявив, що може з проєкту приняти тільки точку про сопа літ, проти всього іншого виступає і буде його поборювати. Посол Грінбавм твердить, що проєкт нагадує столипінські методи і є вимірений проти націон. меншостей, а окремаж проти їх бльоку. Та поляки забувають, що польські меншости в інших державах такі бльоки все творять. Пос. *Райх* піддав проєкт і політику ендеків дуже гострій та основній критиці.

Самоуправні законопроєкти в соймі.

Варшава, 13. липня 1927.

На вчорашньому пленарному засіданні сойму відбулося голосування над самоуправними законами. Принято між іншим закон про сільську громаду. Сільська громада — говориться в законі — творить корпорацію публичного права і має право самоврядування. — Кожда нерухомість входить в склад полоси громади. Державні урядники, військові, духовні особи та робітники правно-публичних установ, замешкалі на території громади, є її членами. Громадянам, які мають незаплямлене минуле, а які не мешкали в громаді цілого року, може громада надати право члена громади. Право вибирання до громадської ради мають, крім активних військових осіб, усі її члени без різниці пола, що в дні зарядження виборів мають виборче право до сойму. Поправку посла Хруцького відносно скреслення статті про т. зв. стиснене голосування на „кресах" відкинуто в поіменному голосуванні 154 голосами проти 134. Т. зв. стиснене голосування має на ціли забезпечити більшість польській меншости.

Статутові міста.

Варшава, 12. липня 1927.

Соймова адміністраційна комісія ухвалила при третьому читанні законопроєкту про статути для міст внести до нього деякі загальні постанови про видачу окремих статутів між іншим для Тернополя і Станиславова. Зголошено цілий ряд внесень на побільшення числа статутових міст. Між іншим посол Інслер домагався статутів для Стрия, Дрогобича і Коломиї, а посол Ліберман для Перемишля. Законопроєкт намічує в тих загальних постановах межі поза які статут вийти не може. Між іншим передбачується, щоби всі ті міста творили кожне один виборчий округ. Більші міста як Львів і Краків можна буде ділити на округи. Статути всіх міст крім Львова і Кракова мусить ухвалити сойм. У всіх статутових містах має обовязувати пятиприкметникове виборче право. Статути для Львова і Кракова зможуть появитися у формі декрету президента річипосполитої. У соймі відбудеться голосування над тим проєктом. До самоуправних законопроєктів зголошено вже понад 400 поправок.

Атентат на ірляндського міністра.

Англійська преса подає подробиці атентату на міністра справедливости вільної Ірляндії Кевіна Очігінса. З місця атентату перенесли його до приватного помешкання. До останньої хвилі був при повній свідомости. Перед смертю заявив: „Вмираю у мирі з моїми ворогами. Вмираю за мій край, щоби получитися з Коліинсом". Останні слова його були: „Бідна Ірляндія". Очігінс мав 35 літ. Лишив жінку і маленьку донечку. Англійська преса пише, що хоч він у ірляндському уряді був наймолодший, то за те був найспосібніший. Вбили його члени крайнього крила ірляндських республиканців за те, що зорганізував ірляндську поліцію та брав участь при розвязуванні республиканської армії.

Нова повінь у Німеччині.

Берлін, 12. липня 1927.

Після першої катастрофи з пятниці, коли то обірвалася хмара, просунулася над Саксонією нова градова і дощева буря в суботу в полудне, що спричинила величезні шкоди. Наслідком повені ціле місто Хемніц опинилося під водою. Наслідком обірвання хмари в пятницю згинуло, як виявляється, 145 осіб.

Землетрус у Палестині.

Єрусалим, 13. липня 1927.

В понеділок, 11. ц. м. в Єрусалимі і околиці був довше тріваючий землетрус, який обняв велику полосу краю вздовж гір Юдеї, аж до Наблюсу. В Наблюсі під звалищами мурів згинуло 20 осіб, а крім того було понад 250 легше і 60 тяжче ранених. В Єрусалимі убитих 30, в окрузі Єрусалиму теж 30 осіб. Сильно потерпів будинок гебрейського університету. Серед населення велика паніка.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Виборчі надужиття.

БОБРЕЧЧИНА.

Дня 6. липня ц. р. начались вибори до гром. ради в *Дулібах*, пов. Бібрка. Почалися вони під знаком боротьби свідомих громадян села з клікою хрунів зпід стягу сель-робів на чолі з наказним комісарем Степаном Ґеричом. В руках цеї жмінки хрунів спочивав весь провід і виборчий апарат при асисті жандармерії, спомагаючи себе взаїмно, щоб за всяку ціну вдержати при владі дотеперішню самозванчу громадську кліку. Та всеж тако вислід голосування IV. і III. кола вийшов так не на руку для комісаря громади Степана Ґерича, що він на другий день не допустив до голосування II. і I. коло, не маючи до того й не подаючи найменшої причини. Проти цеї самоволі хрунів виборці рішили боронитися, не жаліючи труду ні гроша. Зараже скликано під проводом пароха о. Т. Приймм довірочну нараду до чит. „Просвіти", вложено меморіял з підписами 140 виборців, який то протест вручила дня 8.VIII старостві в Бібрці вибрана до того делеґація, яка складалася з громадян Баглая Панька, Папіровського Василя, Максимова Івана, Милимуки Івана й Баглая Василя, жадаючи від старости завішення в урядуванні і покарання наказного комісаря. Рівночасно вислано телеграму до Української Парляментарної Репрезентації і протестуючу телеграму до воєвідства у Львові й до мін. внутр. справ Складковського з домаганнями усунення й покарання насильників.

Та чи на все що поможе — побачимо. Обурення в громаді з причини перервання виборів велике. Та нема сумніву, що при поновних виборах, які визначені на день 23. і 24.липня, підуть знова всі громадяни села з іще з більшою солідарністю і положать кінець господарці хрунів, віддаючи провід села в руки чесних і свідомих людей. Про остаточний вислід виборів повідомимо в своїм часі.

НОВИНКИ.

— **День „Рідної Школи" на Городецькім передмісті.** Старшина кружка „Рідної Школи" ім. Б. Грінченка на городецькім передмісті зеднала свято „Р. Школи" із кінцем шкільного року. По богослуженню молодь усіх наших шкіл на городецькім передмісті зібралась на площі наймлеків на цей рік для руханкових вправ і фестинів. Дітвора та публика виповнили свою площу. Перші вправляли діти із захистів, гарно прибрані та гарно підготовлені. І молодь 7-класових шкіл і доповнюючих курсів стояла стрійними рядами, між якими дівчата сяли ріжнобарвними одягами. За півтора години виконали вони 12 точок багатої програми, сповняючи [illegible] ній дисципліні. Зібране громадянство бачило, що кожній гріш на „Рідну Школу" оплатився стократно; були вдоволені вчителі, родичі, молодь і гості. Словом: був це прегарний огляд праці за минулий рік. Не шкодило би тільки, якби на таких святі було більше вокальних точок; бадьора пісня заохочує. Всі, що були на цьому святі признали, що інші кружки та школи могли би піти з користю за таким прикладом.

— **Особисті вісти.** У Високій Технічній Школі в Данцігу здали в місяцях травні і червні 1927 р. дипльомові іспити: 1) на виділі загального будівництва Роман Барнич, Мирон Букоємський, 2) на машиновім виділі: Ярема Весоловський, Станислав Дакура, Роман Кочиркевич.

— **Перед виборами.** Пишуть нам: Мабуть у звязку з виборами до міської ради в Кремінці поліція в ночі на 8. липня зробила 17 трусів серед українських громадян і арештувала 11 чоловік. Двох: Е. Чернов та П. Шевчук задержані ще і досі.

— **Українська Господарська Академія в Чехословацькій Республіці** відкрила впис студентів на перший курс 1927—1928 р. академічного року на факультети: агрономічно-лісовий, інженірський, економічно-кооперативний. Приймається осіб, що мають закінчену середню освіту; курс навчання чотирьохрічний по програмі високих технічних шкіл, навчання і складання іспитів — безплатне. Найбільш незаможним подбають за помешкання або дадуть допомогу до 100 кч. на помешкання. Особи, що закінчать Академію, одержуть титул інженіра відповідного фаху. Прохання про впис, разом з документами присилати на імя Ректора Академії на адресу канцелярії Академії. Канцелярія висилає програми й проспекти бажаючим безплатно. Адреса: *Československo, Poděbrady, Ukrajinska hospodarska akademie.*

— **Нещастя.** Біля Вильни у селі Тартаки грім убив у кімнаті господаря Спостака, не торкнувши присутних при ньому дітей. — У Львові згоріла фабрика „лапи" на Панеській вул., у Коломиї фабрика меблів. Випадків у поїздах, автах і стихійних катастроф не зрахуєш.

— **Темні історії.** У Кракові арештували кількох фальшівників стемплів, які займались цим промислом віддавна: Ґольдфінгера, Вальвассера і Рогальського, ритівників і літографів. Наробили вони стемплів на 1,600.000 зол. — Якийсь Владислав Карпф з темним минулим і невиразною головою (признаний ненормальним!) має вряди-годи кінові ідеї: пише листи до власної жінки, з якою не живе і хоче видурити від неї гроші, погрожуючи їй, що її вчительська гідність буде нарушена, коли його признають ошуканцем. — Якісь львівські злодії найшли наївного громадянина з Рави руської 20-літнього Темлера і завели його до шинку як приятеля, обіцюючи дати інформації як найти посаду. Там влили йому до горілки якоїсь отрути з наміром ограбити його і щезли лишаючи молодця сильно недужого.

— **Жертва Висли і рибалки.** В околиці Казимира (люблинськ. повіту) у Вислі втопилась 21-літня українська артистка Марія Стомінпаківна, яка мала вийти за тиждень замуж. „Газ. Поранна" додає таку увагу: „Слід напятнувати поведінку рибалок, які не поквапились допомогти потопаючій, імовірно з тої причини, що за кожного виловленого потопельника одержують нагороду". З цього виходилоб би, що рибалки на Вислі цінять більше трупів як живих і що врятовані люди платять їм за своє життя менше як урядова такса за потопельників.

— **Львівські самогубці.** За два дні нові чотири спроби попрощатись із світом. Дві жінки 19-літня Канафко і 32-літня Зварич випили отруту і перевезені до шпиталя. 18-літній молодець Гібель, признаний ненормальним, повісився на гаку від лямпи: тиждень тому його вже відрізали від шнура. 40-літній урядовець скарбової палати Іван Береза застрілився із рішенні розтративши 2000 зол. з державної каси.

— **Через море літаком.** Останні перелети американських смільчаків через море роблять актуальним питання: коли літак заступить корабель? Фахівці відповідають, що єдиною небезпекою, яку треба би ще перемогти лишається мряка, скільки з дощу, снігу та граду. Літак може видержати бурю і великанський перелет, але летун не є силі в мряці зорієнтуватись, куди заїхав. Тоді йому легше їхати вперед наосліп, ніж рискувати спуск на землю, щоби не розбитись об якийнебудь незриминий предмет. Краще тоді вже паданий як це зробив Бирд на поверхню моря, як не розсівати ти. Заки не найдуть способу як або як мряку або пробивати її світлом або низку пересилати летунам орієнтаційні знаки пізніше їх лету, до цього часу всі нові [illegible]

релети свійнинів будуть тільки актами геройства, а не поступуть уперед здобутків, осягнених Ліндбергом, Чемберліном і Бирдом.

— **Світовий зїзд есперантистів.** Пишуть нам: В днях від 28. липня до 4. серпня ц. р. відбудеться в Данцігу світовий зїзд есперантистів (*Esperanto-Weltkongress*) на якім будуть заступлені всі народи. По інформаціям, засягненим у секретаріяті конгресу, українці незголошені. Участь у загальному нашому інтересі дуже бажана, тимбільше, що виїзд до Данцігу дуже легкий, бо не потреба пашпортів, а вистарчає „довуд особісти". В програмі віддуть м. ін. саджения на „*Esperanto-Platz*, дуба, для якої то цїли кожна делегація привезе з собою трохи землі зі своєї вітчини та виступить в народніх строях. Примішення дає за попереднім зголошенням секретаріят, як також прохарчування, яке на тиждень має коштувати 25 гульденів данцігських, себто около 50 зол. Зголошуватись до секретаріяту, адресуючи:

— **Жіночі рекорди.** У Варшаві трапилась така подія: Сура Крахман привела до комісаріяту свого чоловіка, бородатого великана... на шнурку. Там заявила вона, що привела небезпечного бандита, який украв 18 800 дол. і хотів її вбити. На це муж Сури відповів заляканим голосом, що ніяких грошей не брав і що не він знущається над жінкою, а вона над ним.

— **Померли:** бувш. міністр царського двора Вол. Борисович Фридерикс, помер у Фінляндії в 95 р. життя. — У Саксонії помер талановитий письменник і фейлетоніст Герман Вагнер у 48 р. життя. — Помер один з найвизначніших турецьких письменників Ахмед Гікмет Бей. Він мав европейську освіту, був проф. літератури в університеті в Стамбулі. Його збірка новель „Країна терня та рож" перекладена на кілька европ. мов. Він був одночасно „майстром церемоній" останнього каліфа, як Фридерикс — царя. Його похорони були великою національною маніфестацією „модерної" Туреччини.

— **Зрадливе болото на черевиках.** У Парижі розяснили одно таємне вбивство зовсім сучасною методою досліду. У „Будьонськім ліску" найшли трупа 13-літньої дівчини Бюрно. Її родичам щезло одночасно 3000 фр. Поліція шукала за якоюсь білявою дамою, що відвідувала вбиту жертву. Підозріння впало на одну сербку Курес, особу легкої поведінки. При ревізії найшли в неї 2000 фр., 1000 фр. заплатила вона саме за комірне за яке була віддавна винна. Слід крови на паньчосі розяснила вона тим, що різала курку. Та її курку різав хто інший, а вона сама не ночувала дома в ніч, коли вбито Бюрно. Всі познаки щодо злочину потвердив щойно поліційний хемік, який переаналізував болото на черевиках Курес; воно мало точнісько ті самі складники, що болото на черевиках убитої.

— **Божевільний винахідчиком.** У віденськім домі божевільних сидить проф. техніки д-р Георг Мері, який винайшов там електричну лямпу незвичайної світляної сили. Цей винахід має величанське практичне значіння, бо защаджує електричну енергію. Мері продав свій патент за 2 міл. дол. американцям і має ще інші винаходи вел. ваги. Тому, що він не відповідає за свої вчинки, заведення для божевільних звернулось з домаганням признчити йому куратора для його майна, щоби він ті гроші не пропутав.

— **Лахміття богача.** Навіть жебрак, коли вміє жити як аскет може з літами дійти до малого майна. Цими днями арештували у Парижі випадково жебрака, який падав виснажений з голоду, а коли зробили на ньому ревізію, виявилось, що з кожнім клаптику вбрання має він банкноти та золоті монети, — разом 20.000 фр. Все це ощадности з милостині за 30 літ.

— **Філянтроп-книгоїд.** Суперником найбільших державних бібліотек збираних десятками літ стане відтепер приватна книгозбірня каліфорнійського міліонера із Сан Маріно Гантінгтона, який усі свої книжки передав заповітом для загального вжитку. Найстарші, найрідші та найдорожші видання збирав Гантінгтон в Америці та Европі через досвідчених знавців літератури, витрачуючи на них міліони. За один рік 1917 видав він на книжки 6 міл. дол.

— **Новий англійський молитовник.** Конгрес представників англіканської церкви всіх напрямків затвердив 517 голосами против 133 нове видання молитовника, що відповідає новим сучасним домаганням.

— **Світова всячина.** Військові знавці союзних держав перевірюють як Німеччина знищила свої твердині на східнім кордоні. — На правничім і медичнім виділі університету в Букарешті, румунські націоналісти студенти не хотіли допустити жидів до іспитів. — Муссоліні обнизає комірне, загрожуючи власникам суворими карами аж до прогнання включно, коли не послухають розпорядку. — Чехослов. уряд призначив 750.000 кор. на вищу школу політ. наук, якої першим відділом буде школа журналістів. — Франц. уряд нагородив америк. летуна кап. Бирда орденом „почесної легії". — У Персії прийняли закон, що міністр не може бути одночасно послом. — Голяндська наслідниця на престол кн. Юліяна вступила в Лейдський університет, де буде студіювати під прізвищем княжної Бурен. — Америк. уряд видав 10-центові марки в честь перелету Ліндберга через океан. Тому, що амер. закон забороняє увіковічнювати живих, замісць портрету Ліндберга його апарат „Дух Сен-Люї". — Дирігент найкращого ню-йорського „джез-бенду" Поль Уітмен підписав контракт на концерти за 44 тижнів за 528.000 дол., з яких частину дістануть його співробітники негри. — Відоме видавництво провідників подорожі Бедекер святкувало цими днями 100-ті роковини свої заснування. Перший „Бедекер по Кобленц" вийшов 100 літ тому.

— **Друкарські помилки.** В нашій замітці про зразковий популярний концерт у Львові („Діло", ч. 152, стор. 4) зайшли деякі помилки, які просимо справити. Так назвище відомого дирігента Українського Національного Хору Євсевського перекручено на Євсеєвський. Останнє речення має виглядати так: „Дуже бажане, щоб філії „Просвіти" влаштовували такі свята-пописи хоч 2—3 рази до-року по своїх округах, бо вони мають велике культурно-виховуюче значіння".

— **Морд на гладкій дорозі і в білий день.** В торговий день купив собі один громадянин між іншим і коробку „Елеганту". Підглянув се другий, думаючи, що се „незнати що" заприсяг погане діло. І так сталося. Заледви минули брами містечка, сей другий витяг з під поли палицю закуту залізом і тоді давай... або.. смерть. Застрашений бідачисько віддав все просячи о життя. І пощож на будуче страшити чесних громадян, коли сьогодня вже навіть дитина знає, що зелена коробка з написом Елегант і фірмою О. Левицька і С-ка се паста до обуви справді найліпша зі всіх паст і своєрідна, але пощо розбиватися коли сьогодня вже нема нашої кооперативи, яка не мала би на складі сеї пасти і яку кождий може набути, бо найдешевша. 436) 1—1

— **По футра!** їдьте до п. Карпяка, щоб перед зимою були готові. Львів вул. Куркова 11а І. пов. на ліво. 49 2-10

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ Й БРОШУРИ:

Іван Раковський: Наш всесвіт його будова. З 11 образками. Львів 1927., ст. 29. Накл. Т-ва „Просвіта".

В. Радзикевич: Осінь. Читанка для молоді Накл. „Рідної Школи" ст. 38.

С. Шамбинаго- В. Антонович: Про життя давніх Словян. Львів 1927. ст. 16. Т-во „Просвіта".

NATIO, pismo poświęcone sprawom narodowościowym w Polsce, maj. Зміст: *Karol Ario: Położenie narodowości w Polsce w świetle debaty budżetowej. Dr. J. Schiper: Walka o zmianę ordynacji wyborczej. Otto Uiit: Szkolnictwo mniejszości niemieckiej. Z życia ukraińskiego. Z życia białoruskiego. Z życia żydowskiego. Z życia niemieckiego. Z życia litewskiego.*

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК. Ч. 1—2. Січень-лютий. Зміст: Від Управи Цесуса. Евген Маланюк: Вірш. Др. О. Грицай: Василь Стефаник. Ольга Кобилянська: Огрівай Сонце (новеля). Др. С. Федорів: Молодий козачий рух. Січовик. Робітнича олімпіяда чехословацька у Празі. З життя українського студентства. З життя чужинного студентства. З чужих книжок. Ф. К. Шальда: З років упадку.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури, ч. 7—8, липень-серпень. Зміст: К. Гриневичева: „Почитаніє"; І. Гурґулівна: Народні вишивки; Гіна Кавс: Тітка з розбитим серцем; М. Ф.: Перед новим шкільним роком. Фахові школи в Польщі. О. З.: З життя австрійських жінок. А. С.: Темперамент. Моди. Ручні роботи. Ріжні вісти. О. Л. Про плекання квітів. Др. С. Парфанович: Руханка і спорт. Приписи.

БОГОСЛОВІЯ, науковий тримісячник. Кн. 2—3. Зміст: о. д-р И. Сліпий: Кілька дат з першої половини життя луцького епископа И. Боцяна. о. Л. Куницький: о. д-р И. Боцян як ректор духовної семинарії. о. д-р М. Горникевич: о. д-р И. Боцян — вязень царської Росії. о. Вас. Матвієнко: еп. И. Боцян на холмській і волинській Україні в 1917 р. о. Юліян Дзерович: Огляд письменської діяльности еп. Иос. Боцяна. о. І. Рудович: еп. Иос. Боцян як громадський діяч. о. І. Рудович: Погляд на історію луцької епархії. о. д-р А. Іщак: Уніоні і автокефальні змагання на українських землях від Данила до Ізидора. Огляди й оцінки. Вибрані питання. Богословське Наукове То-во.

СВІТ ДИТИНИ. Ч. 7. липень. 21 віршів, оповідань і казок з ілюстраціями.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

☦ Посмертні згадки.

Гонората з Максимовичів Волосянська, жена пароха і крилошанина в Сокалі померла дня 1. липня ц. р. по довгій а важкій недузі у 60-тому році життя. Покійна належала до тих кращих священичих жінок, котрі живо цікавляться народними і громадянськими справами. Будучи ще у Краківци яворівського повіту належала до основниць першої в ціллій Галичині філії Тов. „Жіноча Громада", де щиро працювала над створенням захоронки і уладжувала всілякі курси. Відтак в Сокалі була основницею філії Тов. „Союз Українок" і дуже богато труду положила в роках 1918—20 працюючи по шпиталях і опікуючися полоненими і раненими українськими стрільцями. Як постійний і світлий був характер Покійної свідчить подія в таборі полонених на Домбю, де Покійна відвідуючи свого полоненого сина старшину УСС. на візвання дижурного старшини балакати з сином по польськи відповіла, що не вміє з своїми дітьми балакати чужою мовою і зреґнувала з відвідин сина. Знали і любили Покійну всі в повіті за її все погідну і веселу вдачу та поважали за її активність і сталий характер. Вже важко хора цікавилася надалі всіма проявами народнього життя і раділа всіма здобутками. Померла залишаючи у серцях всіх, що її знали глибокий жаль. Хай земля котру Покійна так щиро любила буде її пером. В. її П.!

ОПОВІСТКИ.

Сходини С. У. А. в Тернополі. В суботу 16. липня ц. р. о годині 5·30 пополудни в льокалі читальні „Просвіти" в Тернополі вул. Міцкевича (дім „Просвіти") відбудуться сходини делеґатур С. У. А. Тернопільщини і Бережанщини при співучасти делеґатів Головного Виділу С. У. А. з слідуючим дневним порядком: 1) Звіт делеґата Тернопільщини — д-р Ст. Брикович. 2) Звіт делеґата Бережанщини — д-р Михайло Західний. 3) Карне законодавство по війні — реф. д-р Маріян Глушкевич. 4) С.У.А. і його делеґатури — реф. д-р Роман Домбчевський. 5) Внесення. Просимо всіх товаришів делеґатур Тернопіль і Бережани обовязково явитися. Пожадана була би участь товаришів з делеґатур Чортків і Золочів. — *Д-р Степан Брикович,* делеґат С. У. А. Тернопіль. *Д-р Михайло Західний,* делеґат С. У. А. Бережани. 1—2

XI. пластовий курінь ім. Гетьмана Івана Мазепи в Станиславові переслав до Адміністрації „Діла" 35 зол. на інвалідів У. Г. А. замісць вінця на могили стрільців в часі Зелених свят. 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТРЬОХ учеників, перемиської гімназії, найде мешкання з удержанням — совісна опіка — фортепян дома. Інформацій уділить: радник Куник, Перемишль, Словацького 67. 57 1—2

НА липень, серпень, вересень мешкання в горах з цілим удержанням 5 зол. денно: З. Біласова, Либохора, п. Висоцько вижне. 58 1—2

5 морґів поля біля підгірського міста, оказійно на продаж „Нагода" до Адміністрації „Діла". 59 1—2

ПРИЙМЕТЬСЯ львівського хлопця на практику до корінного склепу під „склеп" до Адміністрації „Діла". 60 1—2

2 ЗОЛ. коштує срібний ланцушок на шию у Мандля, Коперника 14. 1773д 12-?

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ в цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, Марійська пл. 5. Купую бриляпти, золото, срібло, плачу найвисші ціни. 3 в) 3—?

РУТИНОВАНИЙ конціпієнт адвок. прийме посаду в адвок. канцелярії від 1. VIII. ц. р. може вести канцелярію самостійно. Зголошення до Адм. „Діла" під „Рутинований". 34 2—2

КОТРА українка, панна хоче одружитися з молодим, здоровим, працьовитим, а може й гарним мужчиною та поможе йому покінчити фармакольогію. Рефлектується тільки на щиру, розважну не надто богату, добре виховану, здорову панну до літ 25. Відбитий від своїх в далекій стороні шукаю цею дорогою дружину. Зголошення до Адміністрації „Діла" під: Молодий каменяр. За всяку дискрецію ручу. Анонімів не приймаю. 51 2—2

ЗАЛІЩИЦЬКІ морелі, вибрані свіжо рвані, найліпшої якости 5 кг. 18 зол. 50 сот., 10 кг. 35 зол. 50. Франко за післяплатою висилає Віктор Ниссбраух Заліщики. 52 2—6

ШЕНКЛІВНА Пекарська 44, Кваліфікаційний курс, евентуально також матуральний від 12. липня. Трицятий рік істнування. Около 1.500 апробованих. 2305 14-15

МОРЕЛІ заліщицькі, світової слави, І-ої сорти, висилає в 5 кг. кошиках оплачено за післяплатою 18 зол. 15 сот., А. Венкерт, експорт овочів в Заліщиках. 6—10

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р М. ФАЄРІНҐ у внутрішних недугах орд. від 8-10 і від 5-6
Переєвітлення Рентґеном
Лічення Діятермія — Львів
пл. Смольки ч. 5. (Кіно Марусенька)
Тел. 41—59 2060 11-?

ДЕНТИСТ
Б. ЛЬОКЕР в Станиславові
вул. Собіського 14.
Спеціяльність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і бі́лення зубів. — Приступні ціни — догідні услів'я. 15 6—47

Лікарсько-дентистичне Заведення
д-ра. Симона Раппапорта
Якова Насса
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/ІІ.
Пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 26 Полекші в сплатах. 4—5

Перша і друга часть Історії політичної думки галицьких Українців, до часу світової війни, написані д-ром Костем Левицьким. вже вийшли з друку і мож купити в книгарні Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, Ринок ч. 10.

По розпродажі сього тому вийде другий том споминів д-ра Костя Левицького п. з. Наші політичні змагання у світовій війні, 1914—1918. 12 3—5

Конкурс.

Головна Управа „Рідної Школи" у Львові розписує конкурс на управителя дів. гімназії „Рідної Школи" в Коломиї. Вимагана кількалітна учительська практика, повна кваліфікація, платня як у держ. гімн.— Належито удокументовані просьби вносити до Головної Управи „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10/ІІ. в речинці до 31 липня ц. р. 2471 3—3

Конкурс.

Муз. Товариство ім. М. Лисенка у Львові розписує отсим конкурс на посади учителів музики: для філії Стрий (на фортепян і скрипку), філії Дрогобич (на фортепян і скрипку). Подання належить вносити через виділ дотичної філії до Головного Виділу найдальше до 15. серпня 1927 р. 54 2—2

За Виділ Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові:

М. Федусевич секретар. *И. Дрималик* голова.

ДІМ ГЛИНЯНСЬКИХ КИЛИМІВ

ГОЛОВНИЙ СКЛАД.
Львів площа св. Духа
біля Віденської каварні і костела ОО. Єзуїтів
звідомляє, що з днем 1 липня 1927 відкрито філію в **Заліщиках, Яблонові, Косові і Вікні.**
Поручається килими ріжних розмірів і десенів першорядної якости, також могерові копи, подорожні пледи, капи, фіранки, портієри і т. п.
Догідні услівя сплати.
45. 3—3

Знаменитий лічничий середник при всіляких жолудкових болях.

Побуджує апетит, вміцнює жолудок і усуває перешкоди при травленню, як також успішно ділає при запертю.

Головний Склад
Аптика SANITAS
Львів вул. Львівська ч. 48.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.